

HOLDET. SAND holdt generalforsamling d. 31/3, hvor der blev valgt en ny bestyrelse. Dem kan I møde her: **Bagerst fra venstre:** Nat, Susan, MacAllan, Sabrina, Freddy, Lars, Henrik G, Mas, Junior. **Midt:** Kim, Carsten, Moos, Pia, Chanel, Lars B. (liggende), **Forrest/siddende:** Camilla, Fischer. Foto: SAND

SANDSIGER

Nr. 5
Maj
2026

Når kommunen bryder loven år efter år, hvem skal så stoppe det?

Af Henrik Mas, formand for SAND (Klommen er bragt i Dagbladet Arbejderen).

Jeg er tidligere hjemløs og formand for SAND – De hjemløses landsorganisation. Jeg har altså mødt mange hjemløse, som har haft kontakt med kommunen hele livet. Mange af dem blev anbragt uden for hjemmet som børn. De blev flyttet rundt, fejlbedømt, glemt og svigtet af de myndigheder, der skulle beskytte dem.

Nu ved vi, at det ikke bare er enkelthistorier. Rigsrevisionen har dokumenteret, at kommunerne ikke overholder lovens krav i 69 procent af anbringelsessagerne. Statsrevisorerne siger direkte, at både kommunerne og ministeriet har svigtet udsatte børn i mange år, og at ministeriet har kendt til problemerne

i mindst 20 år. Det er ikke småfejl. Det er et systemsvigt.

Det burde ryste enhver. For en anbringelse uden for hjemmet er noget af det mest indgribende, samfundet kan gøre mod et barn. Hvis retssikkerheden ikke gælder dér, hvor gælder den så?

Og det hænger sammen med hjemløshed. Ifølge VIVE, har cirka hver tredje unge hjemløse været anbragt som barn. Næsten hver tiende tidligere anbragt ung rammes af hjemløshed i ungdommen. For mange begynder hjemløsheden altså ikke den dag, de mister en bolig. Den begynder længe før, når systemet igen og igen ikke griber dem, mens der stadig er tid.

Det samme mønster går igen senere

i livet. På socialområdet er lovbrud alt for ofte ikke en fejl i maskineriet. Det er blevet en del af driften at springe over, hvor gærdet er lavest.

Det gælder også botilbud efter service-lovens § 107 og § 108. § 107 er midlertidige botilbud til mennesker med omfattende støttebehov. § 108 er længerevarende botilbud til mennesker, som har brug for varig og betydelig hjælp. Det er ikke ekstra service. Det er tilbud, kommunen skal have til rådighed, når borgeren har ret til dem og brug for dem. Københavns Kommune har selv slået fast, at det ikke er lovligt at have ventelister til botilbud, bortset fra en kort og konkret ventetid.

Alligevel har Københavns Kommune brugt ventelister årevis. I en sag til So-

cialudvalget står der sort på hvidt, at forvaltningen allerede i 2017 kunne konkludere, at ventetiderne på botilbud ikke var i overensstemmelse med lovgivningen. Samme sag viser også, at kommunen frem mod 2026 forventede at mangle omkring 250 pladser på tværs af områderne, herunder cirka 50 pladser til udsatte voksne. Det er altså ikke et nyt problem. Det er derimod et kendt problem, som man har undladt at gøre noget ved i mange år.

Så spørgsmålet er ikke længere, om kommunerne bryder loven. Spørgsmålet er, hvad der skal til, før de holder op med at gøre det.

I dag kan en kommune få kritik, en henstilling og endnu en chance. Men imens

venter mennesker på hjælp, de har krav på. Imens bliver deres tilstand værre. Imens vokser risikoen for hjemløshed, mere sygdom og mere kaos. Og imens fortsætter kommunen.

Kan en forvaltningsdomstol lave om på det?

Det tror jeg, den kan. Ikke fordi endnu en instans i sig selv løser noget. Men fordi problemet i dag er, at det for sjældent koster noget at bryde loven. Så længe, det er billigere at undlade at overholde loven, f.eks. ved ikke at oprette de nødvendige pladser, vil nogle kommuner lade være med at følge reglerne.

Jeg er ikke den eneste, der er frustreret over, at kommunerne laver systema-

tisk dårlig sagsbehandling og at alt for mange borgere ikke får den hjælp de har brug for og i øvrigt krav på. Ret til faktisk.

Før Folketingsvalget besluttede et flertal i Folketinget dermed, at det måske var på tide at få en forvaltningsdomstol.

Hvis vi ikke ændrer måden, kommunerne ser på retssikkerheden på, kommer prisen igen til at blive betalt af dem, der har allermost brug for at få hjælp. Det er ikke bare dårlig forvaltning. Det er et retssikkerhedsproblem. Og når kommunen bryder loven år efter år med vidt åbne øjne, så har vi brug for en instans, der kan tale et sprog kommunerne forstår, nemlig at ramme dem økonomisk med bøder - og ikke mindst erstatninger til de berørte borgere.

Høj himmel og podcast: Hvor må vi bo?

Af Susan Kabat Reinikka J., formand, SAND Sydfyn

Tirsdag den 21. april byder på høj sol, flot himmel og godt humør... Og en podcast. Blev budt op til en podcast i vores lokale afdeling af Fyns Amts Avis, for at give min mening og blik på det, at være en af de udsatte, Hr og Fru Danmark ikke lige ønsker i deres baghave. Og min holdning til Svendborgs forhåbentlige kommende små boliger.

Jeg mødtes med den søde unge journalist Anna, der stod for selve podcasten, og senere kom selve Hanne Klit, formand for Social, Senior og Sundhedsudvalget til, sammen med en bekymret Svendborgenser, ved navn Birthe.

Vi hilste pænt på hinanden, og så blev vi smidt ind i debatten, efter lydcheck og kamerafokus var i orden. Det var en lærerig oplevelse. Og ja... Jeg kunne godt se det fra Birthes side af, at hun ville blive ked af at miste sin eng-mark til vores byggeri (af skæve boliger, red.). Men det er jo bare så forbandet svært, når man er en del af "NIMBY" fænomenet, Not In My Back Yard. Altså ikke i min baghave...

Enige blev vi desværre ikke, men skulle Byhavevej vise sig ubrugelig (til de skæve boliger, red.) af den ene eller anden grund, så havde Birthe da lidt opmuntring og ide til os og Hanne...Og det var ikke kun os, Birthe ikke ville have flyttede ind. Det var generelt alle. Hun vil bare gerne have sin udsigt.

Så vi må se hvad fremtiden bringer. Maskinen er sat i gang og tandhjulene drejer. Tak til Hanne Klit for det.

Lyt til podcasten her: <https://open.spotify.com/> - det er gratis. Søg på 'Hr. og Fru Svendborg, hvor må vi bo?'

Kære nye social- (og bolig-)minister...

Fem ønsker til en ny minister – ja faktisk til en ny regering.

Af Ask Svejstrup, sekretariatsleder i SAND

Mine ønsker til en ny regering og til en ny minister på hjemløseområdet, er først og fremmest, at social – og boligområdet fortsat ligger under samme ministerium, så boligpolitikken har større mulighed for at være fundament for socialpolitikken. Ikke, at de tidligere social – og boligministre for alvor har benyttet sig af muligheden. Det har de ikke. Kun kradset lidt i overfladen af det kæmpestore problem vi har i Danmark og resten af Europa: Der bygges ikke boliger til lavindkomstgrupperne.

Sjovt nok er en reform på boligområdet mit andet ønske til en ny minister. Det skal være slut med at få lov til at slå små andels – og lejeboliger sammen. Slut med at stille krav om at nybyggede lejligheder skal være over 95 m², som f.eks. Københavns Kommune har stillet som krav i årtier. Det almene boligbyggeri skal tilgodeses ved at skabe gode rammer for billigt boligbyggeri, blandede byer og bedre muligheder for at også hjemløse kan få råd til en bolig.

Mit tredje ønske går netop på det med at have råd til en bolig. Kontanthjælpsreformen gjorde en stor gruppe fattige endnu mere fattige ved at stille skærpede opholds- og beskæftigelseskrav og indføre en mindstesats i kontanthjælpsystemet, som gør det meget svært at få råd til en bolig. Samtidig afskaffede regeringen det bedste og mest effektive redskab til at sikre boliger til lavindkomstgrupperne og lave blandede boligområder: den særlige støtte - § 34 støtten. Uden den er det en håbløs opgave at anvise boliger til fattigfolk i boligområder med bare middelmådige huslejeniveauer. Det øger forskellene mellem boligområder og fremmer ghettoisering og fattigdom; noget de fleste politikere taler om vi skal undgå. En tilbagerulning af kontanthjælpsreformen, så mindstesatsen afskaffes og den særlige støtte genindføres, er mit tredje ønske.

Mit fjerde ønske er tiltag, der sikrer, at der er nok herbergspladser. Vi ser alt for mange afvisninger pga. pladsmangel. Det er der også på § 107 og § 108 området, som er pladser til folk der har så store eller mangfoldige problemer, at et herberg ikke er det rette sted for dem. Kommunerne skal sikre, at der er plads til alle med behov på alle tre områder, men det er fuldstændig omkostningsfrit, hvis det ikke er tilfældet.

De manglende pladser er en grundlæggende mangel på respekt for lovgivningen og for de mennesker, der ikke får den hjælp og støtte de har brug for.

Sjovt nok, har den tidligere regering netop sat fokus på, at der skulle mere respekt for udsatte borgeres grundlæggende problemer, ved at foreslå en værdighedsreform, som skulle sikre at stofbrugere ikke blev retsforfulgt eller fik konfiskeret deres stoffer, hvis det var til eget brug; flere stofindtagelsesrum med længere åbningstider; færre krav og større mulighed for samlet hjælp via Gadens Huse og mobile enheder; støtte efter behov, der hvor borgere er; flere muligheder for sociale og arbejdsmæssige fællesskaber.

Alt sammen noget, der vil gavne. Men allermest ville det gavne, at det samme syn på værdighed også gennemsyrede de helt basale behov, alle mennesker har for tag over hovedet og en indkomst, de kan leve af. Og det ligger udenfor en social- og boligministers arbejdsområde. Det er så ønsket til en ny regering.

FOLKEMØDE- HOLDET 2026.

SAND er som sædvanligt på Folkemøde på Bornholm. I slutningen af april tog vi de første spadestik til årets program på SANDs scene, Talerørs-scenen.

Kampen om Hønses- huset fortsætter...

Det var en lidt lang og tung dag at komme igennem. Jeg havde møde med Holbæks borgmester Christina Krzyrosiak Hansen, en direktør for Holbæk kommune, formanden for socialudvalget Jakob Villadsen og forpersonen i udsatterrådet Stine Welent. Vi skulle holde møde om "HØNSEHUSET" (nedlagt hellested for socialt udsatte i Holbæk, red.), som jeg før har skrevet om.

Det, jeg fik med mig, som var allermest vigtigt, er, at kommunen mener, at Hønseshuset skal tilbage eller i alle fald noget tilsvarende.

Læs mere om lukningen af hellestedet Hønseshuset i SANDsiger januar 2025 – du finder tidligere numre af SANDsiger her: sandudvalg.dk/nyhedsbrev/

Er du grønlænder?
Kalaaliuit?

Har du været hjemløs?
Angerlarsimaffeqanngitsuunikuuit?

Vil du være støtteperson for
grønlændere der er faret vild i
systemet?

**Kalaallinut systemi peqqutigalugu
nalornisunut støtteperson-iorusuppit?**

Så ta' på kursus med SAND
Taava SAND aqqutigalugu pikkorissarit

**12 - 13/5 på
Danhostel Skanderborg**

**Tilmelding på sandudvalg.dk eller
tlf. 8993 7060**

Kurset er gratis inkl. mad og hotel

Det sker i SAND: Kurser og arrangementer. Flere arrangementer følger – så hold øje med kalenderen her – og på sandudvalg.dk. Det er altid gratis at deltage i SANDs arrangementer. Togbilletten vil vi gerne have din boform til at betale.

Maj

6 – 7/5

Temadage 2026

10.30

Best Western, Fredericia

12 – 13/5

Bisidderkursus for grønlændere

10.30

Danhostel, Skanderborg

19/5

Folkemøde-holdet samles

10.30

Frivillighuset, Odense

Juni

2/6

Bestyrelsesmøde i SAND

10.30 – 15

Mødecenter Odense, Buchwaldsgade 48, Odense

9 – 14/6

SAND på Folkemøde

Allinge, Bornholm

17 – 18/6

Bisidderkursus for grønlændere

10.30

Danhostel Aalborg